

ოვერი

რედაქცია: ნიკოლოზის ქუჩა, 21 ტფილისი.

გაზეთის დასაბამლად და განცხადებითა დასაბუთებლად უნდა მიმოიხილო რედაქციის და წერა-კითხვის გამავრც. საზოგადოების კანკლარისი. ფასი განცხადებისა: ჩვეულებრივი სტროქონი პირველ გვერდზედ— 15 კაპ. შემოტეხვად— 5 კაპ.

თვე	მას. კ.	თვე	მას. კ.
12	10	6	6
11	9 50	5	5 50
10	8 75	4	4 75
9	8	3	3 50
8	7 25	2	2 75
7	6 50	1	1 50

ცალკე ნომერი—ერთი შუბრი.

„ივერი“ ტელეფონი № 227.

„ივერი“ ტელეფონი № 227

სოფ. ერთა-წმიდას, ორმათს ნ მარტს გადხდელ იქნება ორ-მოცის წიგნი და პანაშვილი განცხადებულს კონსტანტინე ივანეს ძის პარამარტინელისა, აუწყებენ რა ნათესავთა და ნაცნობთა ქარი-ვი გარდაცვალებულისა ოლხა იოთაჲის ასული პარამარტინელი და ცოლის დინო: მადლოძის იოსების ასული კავალინიანი ლინა და ალბათი იოსების ასული ჩიკაშვილი და ძმანი განცხადებულისა: ლუპა ივანეს ძე და დიმიტრი მუღლითურსი, სთხოვენ მოძაქანდენ წიგნისა და პანაშვილად განცხადებულს სულის მოსახსენებლად.

(2-1068-2)

წლეური საზოგადო კრება.
რადგან 19 თებერვლისათვის და-ნიშნული წლეური საზოგადო კრება ჩაბოლოვდა შირაზს წინა კითხვის განმარტებულად საზოგადოების წევრთა არ შესდგა საკმაო რიცხვის დაუსა წრებლობის გამო, ამიტომ, თანახმად წესდების § 15-ისა, კრება ხელმეორედ დანიშნულია 5 მარტისათვის. ტვილისის სათავად-მხარურო ბანკის და-რბანში, დილის 10 საათედ.

1) საზოგადოების შემდეგი საკნებო: 1) წლეური ანგარიში საზოგადოების მოქმედების 1 ენკენისთვი-დან 1894 წლ. 1 ენკენისთვიმდე 1894 წ.

2) მოხსენება სარევიზიო კომისიისა ან ანგარიშის და წარსულის სა-რევიზიო კომისიის მოხსენების შე-სახებ.

3) საგარეულო აღრიცხვა შემოსე-

ვალ-გასაღების 1 ენკენისთვიდან 1894 წ. 1 იანვარამდე 1895 წ. და შივლის 1895 წლისა.

4) მოხსენება გამგებობისა თავ. ივ. გ. მინახლის მიერ საზოგადოების სახე-ლზედ ბანკში შეტანილის ბრასეს პრეზიუმის თანხის მოხმარების შესახებ.

5) მოხსენება გამგებობისა ბ. გ. ლ. ქართულიშვილის შემოწირულების შესახებ.

6) არჩევანი საზოგადოების ახალის წევრებისა.

7) არჩევანი საზოგადოების თავ-მჯდომარისა და გამგებობის წევრთა.

პატივითი პილიის პირობა
3. ი. პილიისა და მ-ის ძს. ღ. ილაჩიანიძისა.
მიზეთ. ქუჩა, სახლი კრახუისი, 79.
ავადყოფნის მიღებენ დილის 9—3 და სთამოს 4—7 საათამდე.

ფალეტონი

მინდა რომ გიყო ცხვარა დეთორა,
გბრთ ნათესავის გული ზანთო; დაწეწა, დაბუგო მტრობა და შურის-თანახმობისა დროსა აღეპართო.

მინდა რომ გიყო შე სიყვარული
აღსანიანს გულში გუგობადა; დათა აღმოგონის დავრბა და შუღლი ერთობის მსოფლიად გუგონებს ვეშეშედა.

მინდა რომ გიყო შე შიშობა,
თადლით გბრთ შიშის დაქვისადგურთა, გაგუქანდო მათი გრძობა; გონება, მადლი გბრთ შედ დაგუგურთა.

შურის ანგაღისა გიყო მშვიდობის, მშვიდ-გუო შეგნას სასხლათი ნანანა, მოკლესა კანონი მდ-მოძებობისა, ყნაგს შეუკლამო თოფ-ზარბანანი.

მინდა რომ გიყო უშურთა წყრო
სახარისის, სიმართლის, გბრთ-მოგურ-ბის,—

ქვეყნად დაღ-მცირე, გუგად გბნობა,
რომ შესწდენ ხმანი გუნა-კაგბის.

მინდა რომ გიყო... მაგრამ რა გიყო?
ნატრას სხად აქეს წრე და სსლგარბ? ნეტე, მტკუნად უტყვად არ გიყო, სხლათი ტუსადი, გუგად-ზატმანა!..
შემთხვევით პოეტი.

2 მარტს, 1895 წ.

ლიხინა თუ არა?

ვინ არ იცნობდა მხატვარს სტეფანეს, რომელსაც მეტ სახელს ცაცია სტეფანეს ეძახოდნენ? მოკვდა საწყა-ლი... მოკვდა სწორედ იმ დროს, როცა 1893 წლის ახალი წელიწადი თენდებოდა. იქნება იკითხოთ: არა დარჩარაო? სულაც არავეერი! არც ცოლი, არც შვილი, არც სახლი, არც მთა, არც ბარი და არც ფული. ერთის სიტყვით იმ-ს დასაფლავების მცირე დღესვე წაიშალა ამ წუთის სოფლიდან იმისი უკალი; შეგებდა მხოლოდ დედა-მეფის ორი მტკა მტკერი.

ან-კი რა მოთხოვნილობა სიყვლილის შემდეგ იმ საცოდანს, როცა ორ-ორი გროში შეკრიბენ და ისე დამარხებ; დიად, შეკრიბენ ორ-ორი გროში, მაგრამ ისიც იმდენი ვერ შე-კრიბება, რომ თეთრი ღრქა: მიანიც გადგეგარბინათ ცხედრისათვის.

შეკრიბა სწორად იმდენი, რამდენიც დაეკითხოდნენ კუბის გამეკ-თებელს და მდღეულ-ლიცენს. როცა ფულის შეკრიბელები ვისმეს ხელცუ-ხოსტა გაუწყდნენ და ეტყოდნენ: „საწყალი მიკვალდებოდა, ცოდა ჩი-თიმე შეწყვიტო“, იკითხავდნენ: ვინ არის იცნობდელი? — ცაცია სტე-ფანე, იყო პასუხად.—ოჰ, ძლივს... დღემრთა აცხონოს... მაგრამ ძალიან ცუდი კაც-კი იყო—ეტყოდნენ და ჩამუბტენდნენ ხოლმე თითო კაბეცს შეკრიბულ ფულს. თითქმის ყველას: ქალს, კაცს, უბუჟს, მოხუცს, პირ-ხედ ეს სიტყვები ეტყობო.

ფილოლოგი, 5 მარტი.

ვეტერბურგის გავითებმა მო-გვიტანეს ამბავი, რომ „სამეურნეო საბჭოს“, რომელიც სამიწათ მო-ქმედი სამინისტროსგან იყო მი-წვეული, დაუსრულებია უკვე ამ წლის სესსია.

ჩვენ ამას წინად დავპირდით მე-თხვევებს, რომ დავსრულებით გან-ვინიდავდით იმ საბჭოს, რომელიც შესახებაც ეს საბჭო ამ თუ იმ აზრს დაადგებოდა. როდესაც ამ შრომას ვაძღვევით, „ივერის“ მკითხველებს, ჩვენ, რუსეთის საკუე-თესო ურუნალ-გაზეთებთან ერთად, ერთ იმედით ვიყვით ადგურდით: ეს იმედი გამოიწვის თვით მი-ნისტრის ერთგული სიტყვები, რომელიც საბჭოს პირველს კრე-ბაზედ იყო წარმოთქმული. მინი-სტრმა, სხვათა შორის, სთქვა: „თქვენ გარეად იყო, რომ რუ-სეთის მიწათ-მოამქმედის საქმედის განსაჯადობა, რომ მისი მდგო-რეობა დღითიდღე უარესდება, რომ ჩვენს მეურნეობას დედს დი-დი გაჭირვება ადგია. იცით აგრე-თე, რომ მთავრობა შეძლების-მებრ სცდილობს, ეს გაჭირვება ელაშთროს მიწათ-მოამქმედს, მაგრამ მისგან ხმარეული საშუალებანი

იცოდა იმისი მცენარე ხასიათი და ერთგულდენ იმის წყენს. იკით-ხათ: „მერე როგორ დამისახურა ც-კობა“-ო? როგორ და, წარსულს დროს, როცა ავლარებლები და კუ-რელები „მუსტიკის“ გამართად ნეს ხოლმე, კეთილებს მხრიდან სტეფანე პირველი იყო. ის რომ დი-მიტრევიდა და ჩაერკოდა დამიხებ-ნეს: ცაცია მოვიდა, ცაცია და ყველას შიშის ზარი დაცემოდა. მა-რთლაც სტეფანე მხოლოდ, კილია-ბდა, თუ მუშაობდა სულ მარცხენა ხელს ხმარობდა და ძალიანად უნა-ჯგებოდა. სტეფანეს სახელი „ცაცია“ ძალიან უყვარდა და როცა კი იმის „ცაცია“ დაუძებნდნენ ის აღტ-ყებაში მოდიოდა; უხაროდა, რომ ამ ბრწყინვალე ჯილდოს ატარებდა გმი-რობის ნიშნად...
ლხინა ახირებულ იყო: იმე-შავებდა შეფლ-ო-რამ თვის, შეკოე-ბდა საქმისად ფულს და მეფე შე-უდგებოდა ქმას; დიდხანს-კი არ მო-უდგებოდა, რაც უნდა ბევრი ჰქო-ნოდა, სულ ოთხი ხუთი დღე იყო საქმისის, რომ გეთავებინა ნაშოგა-რი ფული. ის, როცა ქმის დაიწყე-ბდა, შემოისხამდა გარს ომდენსამე-თვის მხა-ბიქეს, აგრეთვე ზურხას, „აღანას“ და სხვა ამისთანებს. ერ-თის სიტყვით, ამ დროს სტეფანე ყველასათვის სადმეთებელი იყო; მა-გრამ როცა ფული შემოეღეოდა, მაშინ-კი უკრადლებსაც არავ ე-ყვებოდა იმას. გათავებდა ფულს, და-იწყებდა ისევ მუშაობას და კიდევ ქმის; თვისის სიტყვების საუ-კეთესო დრო თითქმის ასე გაატარა.

გვარი კრებები ნება-დართული იყო: 1890 წელს ერთის გუ-ბერნიის სამეურნეო კრებამ კიდევ შეიმუშავა სამეურნეო კრებათა წე-სდება და წარუდგინა სახელმწი-ფო ქონებათა სამინისტროს. მეო-სავნი საყურადღებო საგანი, საბჭო-საგან განხილული, შეეხებოდა მე-ურნეთა საურთიერთო დახმარების ამხანაგობათა დაარსებას; საბჭომ მოიწონა დაარსება ამგვარი ამხანა-გობათა, რომელთა დედა-აზრის გაუდვიდოს მეურნეთ სამიწათ-მოქმედი იარაღისა და მამონის შე-ქმნა და დახმარების ნაწარმოების გასაყვადობა. შემდეგ საბჭომ განიხი-ლა ზოგიერთი სამსახურისა რო-მელთა გაეწეობათ სამინისტროს ქსურს ვაგუჭაბების რუსეთის სა-მეურნეო სასწავლებლების ახლან-დადლი უნგეგმო მდგომარეობა. სამინისტრომ წარუდგინა საბჭოს იმისი პროექტი, თუ როგორ შეი-ძლებოდა გაუჭაბებებ გულ-კაცის სამიწათ-მოქმედი გუდურისა; ამისთვის სამინისტროს განუწო-ნავს გაიჩინოს აქა იქ რუსეთში ად-გილი-მამული, რომელთა მიე-ვლა და შეუმეგებებაც მიენდობა ნასწავლი აგრონომებს; ამგვარად დაუმეგებელი მიწა მავალითს უნ-გენებს გაჩემეო მცხარებს გლე-

სტეფანე, ლხინა თუ მუშაობაში, სულ ყაბღებდ ლაპარაკად, გა-იკრდა ა თუ არა ახლა ვისმეს, ჩა-მოუდებდა ყარაღებდ ლაპარაკ იმ აზრით, რომ იქნება ახალ გაცნობი-ლსაც სკოლოდა რამე ყარაღებდ ჰ-დამტკანოყო.

იგი აღტყებაში მოდიოდა როცა-კი ლაპარაკს დაიწყებდნენ: „ტატამ ეს ჩაიდნო, გავიმ ესო, ქვიამამ ესო და ამა-და-ამინარდა ვანოტკეს სახელიო“. სტეფანე აღტყე ული წამოიხმებდა; „აი, ვინაცვალე იმთა ბიჭობას! ბიჭებიც ისინი ყოფილან და ქვლიც იმთა მხუეობათო“. სტე-ფანე ასეთმა სუბარმა ისე გაიტაცა, რომ ყარაღად გავარდა მოინდობა. გარეშად და გზის მტყულეს და თითქმის ერთის წლის განმავლობაში ავაზაკობდა. მერე იმითომ იქცეოდა ასე, რომ ჯერ მცირეხედ გ-გვეული-ყო და მეფე დიდო-ნე-ხედაც გაი-ლაშქრებდა, მაგრამ სუო მცირე შე-მთხვევად ააღებინა სტეფანეს ავაზაკო-ბაზედ ხელი.

ერთს ზაფხულს, როცა ძალიან ცხელია და ცუდი გრილ ადგილეთში მილწარადებ, რომ როგორმე გა-კარ-ბოლოდენ სიტხისაგან შეწყუ-ბულნი. აი სწორედ მაშინ შემოკ-ვლით სტეფანესა და იმის ამხანა-გებს ნაადრულ; მაგრამ სას-და იოზე-დნდნენ, როცა ქუჩა ზაზარში მსხვერ-პის ვერა მოულოდნელად. მხატვრ-ბის თვის-კი სწორედ მისწრებოდა ცხე-ლი დღე. სტეფანემ იფქრა, მიდი მუშაობას დაიწყებდა და მიმართა კი-დვთა მხატვარს სიმონს.

II
მხატვარი სიმონა ძალიან პატო-

ხედავთ. საბჭოს წარუდგინეს აგრეთვე უფრო წვრილდანი პროექტები, მაგალითად: შეცვალა შევერების ხელახდების კანონის, რომელიც ტუის დაცვას შეეხება, ჭირანხულის დაზღვევის შემოღებას სურვილსა და სხვა და-სხვა... ეს იყო და ეს..

როგორც ვხედავთ, ბევრი განმარტება და დიდი ჩაუქრება არაა საჭირო, რომ დაგვრწმუნდეთ, მისცემს თუ არა საბჭომ ის უმთავრესი, ის უდრამისი მიზეზი, რომელიც დასცა მიწათმომპყმელების მფლობელობა რუსეთის მიწისაში; მისცემს თუ არა ის უდრამისი წამალი, რომელიც უნდა განკურნოს მეურნეობა დიდის სენისაგან?

რუსეთის მეურნეობა საშუალოდ ვეღვაძება, რომ ერთი უმთავრესი მიზეზი, რომელიც სწავრავს რუსეთის მიწათმომპყმელებს, რომელიც აიყენებს იმისი გუელტურის წარმატებას, მიწის ნაკლებობა, გლეხის „ნადვლის“ სიმცირე, სოხვაგადა და მიწის მფლობელობის მიუწერებლობაა. რუსეთის მეურნეობის მასალა, რომელიც მთავრობისა და ერისაში მთავრობა, ცხადად ამტკიცებს, რომ სანამ არ გაძლიერდება გლეხის მიწის მფლობელობა, მანამდის უკუავედრება გლეხის მეურნეობის გაუმჯობესებისათვის ამაო იქნება. მეორე მიზეზი, რომელიც დასცა და გააძლიერებს რუსეთის მიწათმომპყმელებს, ის განრეობება, რომ გლეხს მეტეს-მეტე გარდასახდა აწვევს კისერზე. ფინანსთა სამინისტროს გამოანგარიშებით, 1895 წ. სახელმწიფო შემოსავა-

ლი იქნება 1,214,378,000 მანათ. თითქმის ორი მესამედი ამ ბურჟუაზიის ფულისა მიწათმომპყმელებს უნდა გარდაედეს. ამას მიუხედავად ბევრი სხვა-და-სხვა ადგილობრივი გარდასახადი და მერე წარმოადგინეთ, როგორ უნდა გაუმჯობესდეს? გარდასახადის შესატანად უნდა გაუფლოს თითქმის მთელი წლის შემოსავალი და სხვაში ადარა რჩება-რა, არა თუ მეურნეობის გასაუმჯობესებლად, არამედ წოდითი საზრდობა?

მოსაზრებელია, რომ საბჭო, რომლის მოვალეობაც წვრილდანი სავაჭრო განხილვა-ვი არ იყო, არამედ საქმის დრამად გამოკვეთვა და უმთავრესის მიზეზის აღმოჩენა, ზემო-აღნიშნულს ორს განრეობებს მიაცხვედა უკრადვება; მაგრამ არც მიწის სიცოცხლე და არც გარდასახადის სიმძიმის შესახებ საბჭოს კრებებზედ კრიტიკა არ დაძრულა!..

ამ საბჭოს დადგენილებანი თუ რუსეთის გაჭირვებულ მეურნეობისათვის თითქმის უსაყოფად ჩაივლება, მაშინვენი ქვეყნის შესახებ რაღა გვეთქმის იქ, რუსეთში, იმ წვრილდანი საშუალებათა განხორციელებას, რომელიც საბჭომ გამოარგია, არაა იესირებს; ჩვენში-ვი ეს მოვალეობაც თუ ადმინისტრაციისათვის მოახვედრ, ადვილი მიხვდებოდნა, რა სიყუთვს მოკვება?..

ლალი.

ახალი ამბავი

* * * ხელმწიფე იმპერატორის ნება-რითი ფინანსთა მინისტრს მიანიჭებია უფლება ბანკების რეგულირების მოსახერხებლად. ამის ძალით საქორიდ დაუწყებენ რეგულირება, სხვათა შორის, ტუილისის სთავად-ანაჟორო ბანკის-სარეგულირად დაუნაწავს ბანი დემეტიკი და დენელი). გუშინ ოთხს მარტს ხსენებულნი ბანკი მიუღწა ბანკში, წარუდგინათ ფინანსთა მინისტრის მიწვევით და მაშინვე შესდგომან რეგულირების. მისვლისავე უფალ შეუშოვნებოთ კასისა და ამ დღეს რეგულირება იმით გათავებულა.

* * * მოვალეობით მკითხველებს, რომ დღეს, 5 მარტს, არის დანიშნული წერეთლის-კითხვის გამავრცელებელ საზოგადოების კრება, რომელიც ამ ორს კვირის წინად არ მოხდა მხოლოდ იმიტომ, რომ კრებას წევრთა საქორი რიცხვი არ დაეწერა.

* * * ცნობილი ლექტორი ვ. ი. ვარაზი ამ დღესში დაიწყებს ლექციების კითხვას ელექტრონის შესახებ.

* * * ორშაბათს, 6 მარტს, ტუილისის

*) ბანი დემეტიკი არის (Совѣтникъ Главной Дирекцїи Земскаго Кредитнаго Общества Губернїи Царства Польскаго, ბანი ბანკის-სარეგულირად-სექციის Общедо Контрля Названнаго дирекцїи და ბანი დენელი—კრის შესრულებული სტუდენტი.

საბჭოს კრება მოისმენს ხმოსანის ვართანოვის მოხსენებას სტენოგრაფის შემოღების შესახებ.

* * * დღეს, 5-ს მარტს, ბანკის სა-თავროდ დარბაზში ხელ-მეორედ დაუწყებულად გამართვის წარმოდგენას ჩვენის დროის თვალთმაქცი. ა. ხალოვი. წარმოდგენილი იქნება, სხვათა შორის, „თავის მოკლე“.

დასასრულ დამწერთა დასაწამუნებლად ბ. კობლოვი აშხნის ამ სილუშლოს.

* * * გუშინ „კავკასის“ სიტყვით ამ მოკლე ხანში ტუილისში ჩამოვასხელ-განთქმული ტენორი მიძინდა კონცერტს ტუილისის სთავად-ანაჟორო ბანკის თეატრში გამართავს.

* * * გუშინ-წინ, 3 მარტს, ბათუმში შესდგა კრება ახლის საორთიკრო საზოგადოების დამფუძნებლის. ეს კრება იყო გავრცელებული 1 მარტის კრებისა. თავმჯდომარის ბ. ნის ბიკოვი წინადღებით კრება შეუდგა საზოგადოების მმართველობის არჩევნებას. ბარათებით დასახლებულ იყვნენ შემდეგი კანდიდატები: ბანი ბიკოვი—48 ხმით, შალანსკი 28 და ბილბერტის-ტერ—4. პარკელები და მენსამე უარს განაცხადეს მმართველობის თავმჯდომარეობაზედ. ამის შემდეგ კრებამ ერთ-ხმად თავმჯდომარედ ბანი შალანსკი ამირჩია, ხოლო დირექტორებად პარონბეკოვი და გრამოტაილოვი. ამავ კრებაზედ, სხვათა შორის, გარდასცა, რომ პირველს წელიწადს ჯამაჟილად დაენიშნებოთ წმინდა მოგების 50%.

ეს საზოგადოება ნამდვილი ქართული დაწესებაა და საკვირველია, რომ

დასახლებულს თანამდებობაზედ არცერთი ქართველი არ არის ამორჩეული.

* * * ახალ-სენაჯი: 15 თებერვლიდან ამინდმა პირი იცვალა. მუნებნე ერთობ ქონქულიანი და მოლუშულია. სიცივეებიც საკმაოა. იანვარში ხეები აყვავდნენ, მაგრამ თებერვლში უცებ შეაჩერა. საკვირველი უფროსი არის, რომ გახაზებული კარზედ გვიღვას და თოვლი-კი თოვლითაც არ დავეინახავს. საზოგადოდ ამბობენ, რომ ასეთმა ზამთარმა ცული შედგენილია და მართლა აქეთ სხვა-და-სხვა ავადმყოფობამ იჩინა თავი, მაგ., მქვალმა, ანთიმამ, სურღო-ხევილამ და აკიკრამა.

საქორია ჩვენს ქუჩებსა და ფანრებს მომეტებული ყურადღება მივცემთ, უღვანაც ერთიც და მეორეც დროისა კრადვებისა. მესტადრ ამ გვარ ცულს ამინდებში.

შედეგობის განხორკება.

ბანი „ჩორია“ გვახვავს, გვახსოვრათ შემდეგი შედეგობა, რომელიც მას წარუღებოდა „მშრალი პოეზია“ № 43 მარტისა, ამ დელტის პირველს სვეტრი ილიადადგან ამოღებული ორი სტროქითი ლექსი აქვად-ბეჭდული.

„ჩორია“ გვახვავს, შენ შეაქე აქილესი, ძე პელებისა!

უნდა იყოს: „შენ შეაქე, დემტორო, რისხვა აქილესისა, პელებისა.“

სამეშენილო საზოგადოების კრება.

3 მარტს შესდგა კავკასიის სამეურნეო საზოგადოების კრება. თავმჯდომარეობა მოახსენა კრებას: დღეს მო-

ხის სტუფანემ, რომ თითონაც არ ჩამოხსნებოდნა. ისიც იყიდა არაყი იქნებოდა, თუ დღევინ და გამართებოდა ჩვეულებრივი ღვინი.

როდესაც სტუფანემ დააბარა ლობოის თავის დაწინებდა, მართლად თითქმის მთელს ექვს თვეს არა სვამდა და ამ ხნის განმავლობაში შეგვარდა რამოდენიმე ფული, მაგრამ თვის-და-სა-უბნურად ერთს დღეს შევიდა „ოკტოკის“ დასალევიდ მიკიტანთან, შეგხედნენ მან-ბიჭები, დააღვენეს რამდენიმე „ოკტოკი“ და შეუბურეს ტვინი; სტუფანემ დაივიწყა თავისი აღ-თქმა, პატროსანი ცხოვრება და დი-წყო ისევ ჩვეულებრივი „დალივი“, მალევენი. ის განა ფულთან დროს სჯერდებოდა მას? არა! უფულობაშიაც სვამდა, მაგრამ ვი იმ მსამ! მელტქნე ბეღლითი შეგბღვეროდა, მაგრამ როგორ შეეძლო ხმის ამოღება და, თუ ეტყოდა რასმეს, მაშინ თვითონ იცოდა სტუფანემ. მი-ულწმი-მოულწმიად მთელ დუქანს და ნიშნის მიგებით ეტყოდა: „აბა ახლა გამომართოვი“, თუმცა-კი არც სტუფანემ დაადგებოდა ზოლმე პატოკი დღეს: ამასაც ბევრ-ჯოლმე მოჰხედდარი თავ-პირში მძლავრი მუშტი მიკიტანის და ბევრჯოლმე უგარძენი ტუილი, მაგრამ რა... სტუფანე ვეღვას არ შეეშალა ხელი. ის ცუდად არ მიანდა და დელა-მი-წა ქალმანა!

ხოლო ამ უკანასკნელ დროს-კი სხვა ნაირად დაუტრიალდა ბედის ჩაჩი. ის ახლა დასწერულა, ლინე გამოვლიდა და ვეღარ მშპროდა იმ მიმარტენა ხელს, რითაც თავი მოსწონდა. ახლა-კი წელში მო-

სანი კაცია. მთელს ჰამპარში იმის ტლონი არა ჰყავს, სიმონა ყველანად ამიტომ მიღებულა; სა-მუშაოც ხომ ყოველთვის უღვევილი ვქვს. იგი ამუშავებს რამდენსამე ხელ-ლოსანს და თვითონ-კი ნაცნობს ხალხში დაღის საქმის საშოგარად. სიმონამ, როცა გაიგო სტუფანეს ავა-საკობაზედ ხელი აუღლია, მაღინა გაიხარა, დაუნაშნა დღემო ორი მანეთი და საუკეთესო საქმეზედ დაა-ყენა.

როგორც ზემოდა ვსთავით, მხატვარი სიმონა მაღინა გულ-კეთილი კაცი იყო; ჰკრძამდა სტუფანეს ცულს მდლომარობას და ყოველს დღის სტუფანეობას, როგორც შეეცალა იმის ჩე ჩვეულებამ, და კიდევ არიგებდა ამნარად: „შეილო ცაკო, აღარ შეგშენის შენს ხანს წინადილი შენი ხასითი, ახლა უნდა გამოიკვალო, უნდა დაინიშნე ერთს ადგო-ლას, შეართო ცოლი და მოეწყო პატროსანის ცხოვრება. არ გინდა შენა, რომ შენმა დალოცვლილმა ოქროს ხელმა არ დასტოვოს კელი ამ სო-ფელში? ნუ თუ ვერა ჰკრძამდა შენს საქციულს, რომ ჰმუშაობ მთელს დღეს ცოლში ამოწმულად და ამ ძვირფას-ოფლით ნაშოვნს ფულს-კი სამიკო-რებში ფლანკავ? თუ მე დამიჯერებ, სულ მცირე ხანში მოგიხეჭ-ღარსეული კაცის სახელს“. ამ სიტყვებს ხშირად ეტყოდა პატროსანი სიმონას; მაგრამ ნათქვამია: „კარგის მოქმედს, კარგი გამგერე უნდა“. და ცაკო ხომ კარგი გამგერე არ იყო. გავიდა სულ მცირე ხანი და ცაკომ ისევ დაიწყო ჩვეულებრივი ქე-ფი: შევიღოდა ხოლმე მიკიტან-

თან და მარტანბლის კლოთი დი-ბანბანდა: „მოიტო ექვსი ხელა დღე-ნა“. იქნება გეგორის მკითხველი, სწყინდა მიკიტანს ასეთი საქციელი ცაკოსის?

სულაც არა ისიც სწრაფად მი-ახანებდა: „მე წუთას, შენიკირიმი“ და დაუწყვიტებდა სასე ხელადებს მიგაღსე. მთავარი ცაკო ბევრ-ჯოლმე ქუჩაში გზებულა დამე; ბევრ-ჯოლმე წაუყვანიათ პოლიციაში, მაგრამ ცაკოს ამისი არ ჰკრცხე-ნოდა, რადან უკვე იმეგდარი ჰქონდა მკალ-რბოლში ეს სენი. ცაკო თუმცა ლობობდა და ხშირად ცოვ ღამობით ქუჩაში რჩებოდა, მაგრამ საკვირველი არა აგებულდნის იყო: არავითარი ავადმყოფობა არ ეკარებოდა იმის სტულს და მუდამ ყოჩაღად ჰკრძამდა თავს. თითქმის ამავე დროს ჰქონდა ხალისი-კი ჰქონდა და ძნელად თუ გაუღასავი გადურჩებოდა ვინმე, ვისა-კი ხელს წაუღებდა.

როცა სიმონა ეტყოდა: „ცაკო, რად სნადიხარ მე საქმესაო? ის გა-ჩემდებოდა და ვერ ახერხებდა სანა-სუხო სიტყვებს, თუ მცაკ-კი რამდენ-ჯერმე უთქვამს: „მეცა რა ესაქმება, მოგაგვცა ვიცი და ჰქამცაკო, ვი იმის, ვისაც არც მოგებია შეუძლიან და არც პაბოა“.

— კაცო, განა ავითი ჰქამ უნდა რომ დიითვები და აღარა გავგებე რა თავ-ბედლს? თითქმის დღესა და ღამეს, დიდსა და პატროსანი ვეღარა სცნობ. განა გე არის ქვივი? აი, ჩემო ძმაო, ქვივი და დროს გატარება რა არის: როცა ცაკეს ჰსურს ღვინა, ქვივი და ღვინის სმა, ისიც არ უნ-

და ავიწყლებოდას, რომ ღვინო და სხვა ამნარია სასმელები ბრინესა-კი შეუცვლის აზრს და ამის გამო ყო-ველს წუთს უნდა თვალ-ყურს ადევ-ნიდნენ თვისის გონების მოძრაობას და თუ შენშია რამ ცუდი, უნდა დაეხსნას და განზორდეს, რადან ის ღვინი აღარ არის, რომლისაგანაც ჩიტი ეცხება მომღვინა. ყოველი კაცი სვამს ღვინოს, მაგრამ ყველას ის არა ექვს აზრად, რომ მოვიღობ-ნოა. ზოგს ძველადანვე ჩვეულებად აქვს ყოველ დღეს სმა, მაგრამ მცირედაც თავის დროზე, ზოგიც მხოლოდ იმიტომ სვამს, რომ ურჩე-ვენ მეურნეობა, ღონე და სისლ-მე მოგებატობა და ზოგიც საღვინოდ.

მაგრამ განა ის ღვინი ღვინია, რომ დიითრო და გონება დაჰკარგო? გონა-მდო ხალხს, დამტკირა ჯამ ქურქე-ლო, ქუჩაში ვისმეს დაეჯახა, წაგებ-და მთელს ქვეყნის სას-ცილო შეიქცე? არა, შეილო და მშაო, ეს ღვინი არ არის, ეს ისეთივე სატრა-ლი და სამგლოვიარია, როგორც სასიკვდილო ჰრლობა, ეუბნებოდა მრავლად გამოცდილი არ შეფულის განრმობით გამსჭვალული სიმონა.

სტუფანემ ყველა ამ სიტყვებს ისმე-ნდა და პასუხ-კი ვერ ახერხებდა: არ ეთქვა? არა ჰქონდა სათქმელი? ისიც კაცი იყო და ჰკრძამდა, რომ ყოველივე მისათალი იყო და ვე-რაღითარის პასუხით ვერ განმარ-ტებდა თავს. იმის ამ დარეგების დროს სწავლად წარმოუდგებოდა ხოლმე თავისი ნამოქმედარი, ნათლად დი-ახანებად, თუ რა გაბედულება ჰქონ-და და როგორ იყო იმისგან განდევ-

12) ამიერიდან შთამომავლობა კი არა, არ ანელ ნიჭი და ცოდნა იქნება უმთავრესი გზა სახელმწიფო სა მსახურისა და წარჩინების მოსაპოვებლად.

13) ყოველივე რაიცი შეიხებამეფო ოჯახს და მისს დამოკიდებულს სახელმწიფოსთან, მტკიცედ უნდა იყოს დამკვიდრებული და წესი მემკვიდრეობისა უზრუნველ ყოფილი იქნას მემკვიდრის დანიშნება.

უსწრესი წერილი ახაპი.

იერუსალიმდგან იწერებან რუსეთის ერთს გაზეთში, რომ იქ მისულა კადატ იტალიელი, რომელიც ამოახსნა წინასტე ვარა... დღეა თუ პატარა, ჭად თუ კაცი, უბრალო თუ მამაციანი, ყველა ამ ასულად გამოჩნხულს ცრუ ქრისტიანად აღსაჩვენოსო.

წარსულას წლის დეკემბერში. აქ მოვიდა ერთი ასულ-გაზდა იტალიელი და „Cosa-Nova“-ს სასტუმროში წამოსტა. მესამე დღეს იგი სასტუმროდან დათხოვეს, რადგან იგი თანა თუი ქრისტიანად აღიარდა და ქადაგებდა, რომ ქაქების დასასრული მარტის თვეში იქნება. თან ასულა სამი მოწვევა უტრე, ითან და ახრდა და ეს თთხა კაცა ჟარას სასება დადაოხუნ ქაქსად. ხალხს თან დასდგდა და დასიდა, ქაქს ესრდა და ტაში ურადგა. იტალიის ელჩის მოახლოება ცრუ ქრისტიანს ამკვირა მოქალაქე მოქსო, მაგრამ ვერ მოახერხა... ცრუ ქრისტიანსად აღიარდა. ზოგი ამბობს, რომ სამშობლოში დაბრუნდა, ზოგი-ე ამიტყვეს, რომ იერუსალიმის ასულ-მასლო მღაბრე სოფლებში დადის და უნდა მიმდევარნი შეიპაიხოსო.

ბიბლიოგრაფია.

მივიღეთ მეორედ დასტამებული თხზულება მოსე ჯანაშვილისა შემდგომის სათაურით: „საქართველოს ისტორია შემუშავებული და შეყვებული ავტორისაგან. მეორე გამოცემა ზ. ჰუბინაძისა. ტფილისი. 1895 წ.“

ამ თხზულების პირველი გამოცემა საერო განათლების სამინისტროსაგან მოწონებულია, როგორც სახელმძღვანელო ქართულს სასწავლებლებში სახმარებლად. მეორე გამოცემა უფრო შევსებულია და ახალის წყაროებით შემუშავებული. შეიცავს 503 გვერდს და ღირს მხოლოდ თითხმეტი რუბლი. ყველა ამ ვითით, რა ნაკლებად არის გავრცელებული ჩვენ ნასწავლთა შორის-ეკი სასაქართველოს ისტორიის ცოდნა ჩვენს ნასწავლებლებში თითქმის რიუბრიკის გვარეულობის გენერალოგია ზედმიწევნით იციან, ხოლო ვინ მეფობდა, მავალითა, ერეკლეს ან თემურლანის წინ, ხუთ-ექვს სპეცილისტთა გარდა, თუ ძნელად ვინმე იცოდეს? მაგრამ ყველა იმითი ვიბაროლებდით არა

ადვილად შეიგოს ის ნაკლი, რომელიც მას თანა სდგას ახლანდელის სკოლების მეოხებითა.

გასართობი

სოფლის X. ორთა მღვდელთაგან ერთს ე. ზ. მოჟუგადა ცოლი. მართე ი. ა. შავიდა სამხმამით და, გამოსათქმელად იმ მსურველს მოჰმისა, რომელსა აქუდა უბედურება მოჰმისა, სხვათა შორის, უთხრა: „ხეტამე, ძმაო, მე მომელომოდა ცოლი და შენ ზარე მქუსაზე არ მესაქო!“ მღვდელთაგან მართე: „ძმოსო ვიცი, რომ მაგას ჰქონდა გულთა მუქნება და აბა, შენა ზარიანე, მაჟუგა, ნათქვამა: „ძმა მძისთავისაო, შენა დღისათვისა“; ეს მუქნება შენ წაიღე და შენა ცოცხალი ცოლი აქ მომეგარეო.“

დეკემა

(რუსეთის დეკემბრის საგენტოსაგან). 3 მარტი.

პარისი. გაზეთები ჰმეტადვენ დეკემბრის იმპერატორის აღმკანდრე III-ის ცხოვრების უკანასკნელის დღეების შესახებ. რამდენიმე ამავე ე. ე. ბოლდაროვიანსა აქვს გადომებულადი თავისი წიგნი: „თქმულება დეკემბრის დღეების შესახებ“. 4 მარტი.

პეტერბურგი. რუსეთის დეკემბრის საგენტო იუწყება, რომ ჩინეთის დეკემბრის ლი-ხუნ-ჩანგი, რომელსაც მინდობილი აქვს შვილობიანობის ჩამოსაღებად მოლაპარაკება, 2 მარტს იაპონიაში წავიდა. იგი მივა სიმონ-ნოსტრის ნავთსადგურში, ნიპონის კუნძულზე, სადაც მოვიდენ ტოკიო-ოღან იაპონიის დესანტი. მოლაპარაკება ამ ნავთსადგურში მოხდება, მაგრამ ვიდრე ორივე მხარის დესანტი ხელს არ მოაწერენ ხელ-შეკრულობის ქაღალდს, მანამდის ომი არ შეწყვეტა.

პარისი. პარლამენტში სოციალისტმა ყორესმა მოითხოვა, რომ მოსკოლო იქნას სენატისთვის გადადებული კრედიტი. იგი ამტკიცება, რომ სენატის გაუქმება დემოკრატიული რეფორმათა. შთავრება ყორესს არ დაეთანხმა და 410 ხმის უმეტესობით წინააღმდეგ 73, ყორესის პროექტი არღმუნტმა უარ ჰყო.

სრუბი. ანკოვი პეტერბურგს წავიდა. წასვლის წინ პრინცმა კობურსკიმ იგი არ მიიღო.

ლონდონი. 3 მარტი. ითქვამოდა დეკემბრით იუწყებან, რომ 27 თემბერვალს კოლუმბინჯის მახლობლად იაპონელები დაჩინელები მთელს დღეს იბრძოდნენ. ჩინელებმა ბოძოლის ველი დაიკვეს, და იაპონელები ჩინეუანისაკენ გაბრუნდნენ. ჩინელებს 70 ატი დააკლდა.

ნიუ-იორკი. შანაჰიდან იუწყებან: იმის თვლებად რომ ჩინელები უთუოდ უზღავენ იაპონელთსა მხარის გარდასახლს არის ჩინეთის საბაკო შემოსავალი, მხოლოდ ეს ვალი გარდახლები უნდა იქნას ბუთის წლის განმავლობაში. ამბობენ, რომ ჩინელები თანხმა არიან დაესვენ იაპონიის ყველა თავისი სახმედრო დემოკრატის ხელმწიფედ და მისი გვიდა-იხორჯანეს უკან არ დასვლითა შორის

განცხადებანი

ბირეული კერმო სამკურნალო ექიმის ნავსარდნიანსა (კუიაში, კარნაოვის ძველის პირდაპირ) ავადყოფთა იღებენ ექიმის ყოველდღე კვირა დღეებს ვარა. დილოზობით:

ბ. ა. ნავსარდანი, 11—12 საათი, ვისაც სქირს ნეფლებანი: სახირურგით, ვენერიული და სოცილისი. ე. მ. ჩიჭოანი, 9—10 საათ. სნეფლებანი: თვლისი, შინაგანი და ნეფლებანი.

დ. გ. რუგაჯაკი, 10—11 საათი, სნეფლებანი: შინაგანი, ბავშვებისა და დედათა სქესისი. ექიმბ მ. ტურბოვანი, ჭადი ა. 11—12 საათ. სნეფლებანი: დედათა სქესისი.

ა. ბ. შნაოტავეანი, 12—1 საათ. სნეფლებანი: ყურ-სა, ყელისა, ცხვირის და გულ-მკერდისა. ბ. შ. გარბეცანტი, 1—1 1/2 საათ. სნეფლებანი: შინაგანი და ბავშვებისა.

სადამოაობით: ა. გ. გურგო, 6—7 საათ. სნეფლებანი: სიფლისი, ვენერიული, შინაგანი და კანისი.

ბ. ა. ნავსარდანი, 7—7 1/2 საათი. ა. გ. გურგო. გამოიკვლევს ზიმიურად და მიკროსკოპითადა შხრდს, ნაწილს, სისხლს, რტეს და სხვ.

რჩევადარების და რეცეპტის დაწერის ფასი ათი რუბლი; ფასი კონსულიებისა და იპერკუბისათვის—მორიგებით, სამკურნალოს საწოლით აქვს ავადყოფთათვის. დამეტკობა სამკურნალოსა დაქტორა მუდგინის ნავსარდნიანი. (857—1468)

დიდი საბარეშეო ქარხნები

მილმბიზაოში: (კორსიის კუნძულზე, სფორანგეში) აბრამშვისისა სფორანგეში თხელი (პასტრისის სისტემით მოშადებულად).

ი. ალოიზისა

მსიდელო შეუძლიან თესლი დაიბარონ ტფილისიდან, კავკასიის საინფრატორა სამეურნეო საზოგადოებისაგან და ქ-ნ. სულხანიშვილისაგან, ნიკოლოზის ქუჩა, № 39, თესლი ისელება 3 და 5 მისლიან კოლოფებით; მისხალი 60 კაპეკად. (6—869—6)

მოსამზადებელი სსწავლებელი

ი. პ. რუსთომავლისა

ამზადებს უსწავლებს სსწავლო და სხვა სასწავლებლების მოსამზადებელ და პირველ კლასებისთვის.

ფაქს სწავლის 6 მასია თვეში. მოსწავლენი მიიღებან ყოველდღე. სასწავლებელი იმყოფება სალდითის ქუჩაზე, ივანე ენიკოლოფოვის სახლში, № 7. ფოსტის ცხენების სადგურის პირდაპირ: противъ Рагонной станицы.

ცხოვრება

ღიღისა მოწამისა პანტელომონისა თარგნლით

შადამს მიერ, გამოცემა ი. ჩაიუსი ი. მათი შუბრი

ქუთაისისა და ოზურთა შარაძისა და

შადლესად დამტკიცებული 20 მარტს 1881 წ.

დაზღვევის საზოგადოება

„როსნიდ“

ს.-მეტერბურგი, Большая Морская, 37.

მთლად გენადებულ დასაფუნებელი თინხა აქვს 20,500,000 მანსა საზოგადოების სარეგულიანი ქადაგები სახელმწიფო ბანკში ინახება.

საზოგადოების მოქმედება:

დაზღვევა სიცოცხლისა

მეტრ პრემიით (შესაბამის ფული) და მეტად სასარგებლო პირობით, სახელმძღვანელო:

1. დაზღვევა სიცოცხლით (საწვემოდა ოჯახისა და სხვა);
2. დაზღვევა ვილიანი (სიერის ღრის გამოსატანი თინხა, სამშობლო და სხ.);
3. დაზღვევა შემოსავლისა (პენსია მოხუცთათვის, ქვრივთათვის, სტიპენდია ყრბათათვის და სხ.);

მოართულით სიყვლილი ვერ დაბარკოლებს დაზღვეულის თინხის მიცემას;

დაზღვევა შაბდურ შემთხვევისაგან

როგორც კვითა გიცხის, ისე საერთო, საშინაო, ქარხნში მოსამსახურეთა და მოქმედა;

დაზღვევა ციხისაგან

ყოველ გვარ უბრალოს და მოძრაოს ქარხნის;

დაზღვევა ტრანსპორტისა, ზღვით, მდინარით, თუ სხელოთა გავზავნილ საქონლისა.

განცხადება დაზღვევისათვის და ყოველ ვარიანტისა ეგზანდებულთაგანს მმართველობას, (თავდა მარსკაფა, სკუთ, ახალი, № 37), კავკასიის ოლქის სამმართველოში, ტფილისის (სოლოლოკი, კავკასიის ქუჩა, სახლი № 3) და საზოგადოების აგენტებს იმპერიის ყველა ქალაქებში.

უბედურ შემთხვევისაგან დაზღვევა ბავჯობა მეზარეუბს (როგორც კრისის გზაზე; ისე გემებით მიმავლით) მიტევათ რიანას გზას სადგურებზე; ტფილისში, ზაქის და ბათუმში, დ გემუბას ხავი-სადგურებზე. 50—6—11

„ივერია“

1895 წელსაც გამოდის ყოველდღე, გარდა იმ დღეებისა, რომელიც ზედ მოსდევს კვირარეშეებს. ფასი გახეთისა:

12 თეთი	10 შ.	5 თეთი	6 შ.
11 „	9 „ 50, „	5 „	5 „ 50, „
10 „	8 „ 75, „	4 „	4 „ 75, „
9 „	8 „ —, „	3 „	3 „ 50, „
8 „	7 „ 25, „	2 „	2 „ 75, „
7 „	6 „ 50, „	1 „	1 „ 50, „

საზღვარ-გარეთ დაბარებული ვიტირება 17 მანს. მიეღოს წლით, სოფლის მასწავლებელთა „ივერია“ მიეღოს წლით დეკემბრით 8 მანს. ტფილისის გარდა მისხარების უნდა დახარის გაზეთი შედგასად ჯარსით: **Тифлисъ, Редакція № 118871.**

თუ ტფილისში დაბარებული ვახეთი ტფილისის გარეშე ადრესზე შესცავალი ვინმე, უნდა წარმოადგინოს რედაქციაში ერთი მანათი; ხოლო თუ ქალაქის გარეთიდან სხვა ადგილს გადავიდა სადმე, ქალაქს გარედვე, ორი მანათი.

თუ თვის განმავლობაში დაიბარა ვინმე ვახეთი არა მიეღოს წლით, მის გვეზახებება ვახეთი პირველ იმ თვედგან, რომელსაც დაბარებული აღნიშნავს. განცხადება მიიღება ვახეთის რედაქციაში, ფასი მანსადამის მასამზადად.

ა) მეთათხ გვერდზედ თითო ვერ სტრეჟამი—8 კაპ., პირველზე—16 კაპ. ბ) სრული უკანასკნელი გვერდი—30 მანათი, ხოლო მიწვეული გვერდი—60 მანათი. რჩევა სტრეჟამისა გამოახარებება მისს გვერდაზე, რამდენს ადგენდეს დაქტორი 25 სთო გაზეთის ტექსტისა.

ხელნაწერები, წერილები და კორესპონდენციები რედაქციის სახელობაზედ უნდა გამოხატონ. ხელნაწერები, ან საბავთო წერილები, თუ საჭიროება მითხობს, ან შემოუბრუნებ, ან შეწყობილი იქნება. ხელნაწერს, რომელიც დაბეჭდილი არ იქნება, თუ ერთის თვის განმავლობაში პატონმა არ მიიკითხა, მერე რედაქციას ვეღარ მოსთხოვს ხოლო წერილმანს წერილებს რედაქცია არ ინახავს.

არა-გვარს მიწერ-მოწერას დაუბეჭდველ ხელნაწერებისა და წერილების შესახებ რედაქცია არა ჰქონი უფლობს.

პრისპირ მოსალოპარკებლად რედაქცია თავისუფალი იქნება ყოველდღე, კვირა-უქმეებს გარდა, ათ საათიდან პირველ საათამდე და საღამომით 6-დან 7 1/2 საათამდე.

რედაქცია იმყოფება: ხელალოზის ქუჩაზე, 21.